

Avustukset

Valtionavustusten hakeminen, käyttö ja valvonta
Asiointipalvelun ohjeet
Hakuaikoja
Avustusten siirtäminen ja mallipohjat

FI | [SV](#)

Valtion erityisavustus digitaalisen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönoton tukemiseen vuodelle 2025

[Asioi verkossa](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriö julistaa haettavaksi valtion erityisavustusta Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönoton tukemiseksi 1.1.2025-31.12.2025. Myönnettävä erityisavustus on yhteensä vähintään 490 000 euroa. Avustus myönnetään opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan momentilta 29.10.20.

Varhaiskasvatuksen osalta haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestävät varhaiskasvatusta. Kunnat ja kuntayhtymät voivat sisällyttää yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat hakemukseensa. Kunnat ja kuntayhtymät voivat tehdä yhteishakemuksia. Etusijalla valtionavustuksen saajiksi ovat kunnat, jotka eivät vielä ole ottaneet varhaiskasvatuksessaan käyttöön Valssi-järjestelmää ja jotka eivät ole saaneet Valssin käyttöönottoon aikaisempaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusta. Etusijalla ovat myös pienten kuntien ja niiden yhteistyönä tehtävä Valssin käyttöönotto ja arviointiprosessien kehittäminen.

Hakuaika alkaa 9.10.2024 ja päättyy 13.11.2024 klo 16.15.

Päätökset pyritään tekemään joulukuussa 2024.

[Piilota kaikki](#)

Avustuksen tavoite

Valtionavustuksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoite varhaiskasvatuksen laadun parantamisesta. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on laatinut varhaiskasvatuksen laatuksiteerit ja tuottanut yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa digitaalisen laadunarviointijärjestelmän, Valssin. Järjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2023. Valssin avulla voidaan kerätä tietoa ja tuottaa yhteenvetoja varhaiskasvatuksen laadun kehittämisen tueksi niin paikallisesti kuin kansallisella tasolla.

Avustuksella tuetaan Valssin käyttöönottoa sekä kansallisesti yhtenäisten laatuksiteerien jalkauttamista osaksi varhaiskasvatustoimijoiden omaa laatutyötä. Järjestelmän käyttöönotto edellyttää muun muassa Valssi-arviointijärjestelmään ja sen taustalla oleviin laatuksiteereihin tutustumista, käyttöönottoon liittyvistä vastuista ja järjestelmän käyttäjärooleista sopimista ja roolien mukaista kouluttautumista, henkilöstön itsearviointiosaamisen vahvistamista sekä uuden

laadunarviointijärjestelmän tuomista osaksi toiminnan kehittämistä. Avustuksella voidaan palkata mm. Valssin käyttöönottoa koordinoivaa henkilöstöä.

Valssin käyttöönottoa on tuettu aiemmin valtion erityisavustuksella ajalla 1.1.2023-30.9.2024, tällöin rahoituksen sai 52 avustusta hakenutta kuntaa sekä yhteishakemusten kautta lisäksi 24 kuntaa. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) keväällä 2024 laaditun kyselyn mukaan avustuksella on ollut merkittävä rooli kunnissa Valssin käyttöönotossa. Erityisavustuksen tuella palkatuilla koordinaattoreilla on edistetty Valssin käyttöönottoa ja pystytty läpiviemään arviointiprosesseja sekä juurruttamaan varhaiskasvatuksen laadunhallintatyötä. Avustus on tuottanut edellytyksiä jatkaa Valssin käyttöä myös avustusrahoituksen jälkeen.

Keväällä 2024 Valssia käytti 63 prosenttia Manner-Suomen kunnista (185/293) ja sen lisäksi 76 yksityistä päiväkotia tai ketjua. Valssia käyttämättömät kunnat ovat pääosin pieniä (alle 5000 tai 10 000 asukasta). Valssin käyttöönottoa estää tai hankaloittaa kuntien ilmoituksen mukaan aika- ja henkilöstöresurssien puute.

- <https://www.karvi.fi/fi/julkaisut/varhaiskasvatuksen-laadunhallinnan-ja-arvioinnin-tunnuslukuja-vals-si-laadunarviointijarjestelman-kayttotilasto-2024>

Avattavan valtion erityisavustuksen tarkoituksena on edistää Valssin käyttöönottoa niissä kunnissa, joissa Valssi ei vielä ole käytössä ja erityisesti myös pienissä kunnissa tai niiden yhteistyönä tehtävää käyttöönoton toteutusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) järjestävät myönteisen erityisavustuspäätöksen saaneille kunnille tilaisuuden avustushankkeiden aloittamisen tueksi alkuvuodesta 2025.

Miten avustusta haetaan?

Avustusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriön asiointipalvelussa. Jos se ei ole mahdollista, ota yhteyttä avustuksesta lisätietoja antavaan virkamieheen.

Hakijan tulee huomioida, ettei hakemusta pysty lähettämään asiointipalveluun määräajan umpeutumisen jälkeen. Vastuu hakemuksen saapumisesta määräaikaan mennessä on hakijalla.

Asiointipalvelun käyttöohjeet

Asiointipalvelun käyttö edellyttää yhteisöasiakkailta Y-tunnusta, Suomi.fi-tunnistusta sekä Suomi.fi-valtuuksien käyttöä. Palveluun kirjaututaan Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-tunnistuksen kautta henkilökohtaisella pankkitunnisteella, mobiilivarmenteella tai varmennekortilla.

Hakija täyttää asiointipalvelussa olevan hakulomakkeen, liittää siihen lomakkeen yhteydessä pyydyt liitteet ja toimittaa hakemuksen asiointipalvelun kautta ministeriölle. Ministeriö lähettää päätöksen hakijalle asiointipalveluun.

Hakija tekee asiointipalvelussa mahdolliset hakemuksen täydennykset ja päätöksen muutospyynnöt. Hakija tekee myös selvitykset asiointipalvelussa.

[Asiointipalvelun käyttöohje yhteisöille](#). PDF 1,2MB

[Valtionavustusten asiointipalvelu ja ohjeet](#)

[Asiointipalveluun kirjautuminen ja valtuudet](#)

[Suomi.fi-ohjeet ja tuki](#)

Millä perusteilla hakemuksia arvioidaan?

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon seuraavat perusteet:

1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

Haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestävät varhaiskasvatusta. Kunnat ja kuntayhtymät voivat sisällyttää yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat hakemukseensa.

Kunnat ja kuntayhtymät, joilla Valssi ei ole vielä käytössä, ovat etusijalla hakupäätöksiä tehtäessä. Etusijalle asetetaan myös kuntien ja kuntayhtymien yhteishakemukset, jolloin yksi kunta tai kuntayhtymä toimii avustuksen hakijana, mutta käyttöönottoon valmistaudutaan kahden tai useamman kunnan ja/tai kuntayhtymän yhteistyönä. Hakemuksen toimittanut vetovastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä siirtää avustusta eteenpäin hakemuksessa ilmoitetuille kunnille ja/tai kuntayhtymille sopimustensa mukaan. Hakemuksen toimittanut vetovastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa selvityksen toimittamisesta opetus- ja kulttuuriministeriöön.

Valtion erityisavustuksen myöntöpäätöksissä huomioidaan, miten hakukirjeessä esitetty suunnitelma vastaa valtionavustuksen käyttötarkoitusta. Hankesuunnitelmaa arvioitaessa kiinnitetään huomiota hankesuunnitelman ja hankkeen talousarvion täsmällisyyteen ja konkreettisuuteen, suunnitelman toteuttamiskelpoisuuteen sekä Valssia hyödyntävän arviointitoiminnan vakiinnuttamisen suunnitelmaan hankekunnassa/kuntayhtymässä.

Arvioinnissa kiinnitetään myös huomiota, sisältyykö suunnitelmiin vain toinen vai molemmat seuraavista käyttökohteista (1. Valssin käyttöönotto ja käyttöönoton edellyttämä tekninen valmistelu, 2. Arviointiprosessin uudistaminen nostamalla Valssi osaksi toiminnan jatkuvaa kehittämistä). Molempien käyttötarkoitusten sisällyttäminen toteuttamiskelpoiseen hankesuunnitelmaan huomioidaan hakijan eduksi.

Valtion erityisavustus myönnetään varhaiskasvatuksen järjestäjäkohtaisesti, hakemuksen perusteella, käytettäväksi 1.1.-31.12.2025.

Valtion erityisavustusta voidaan käyttää seuraaviin toimiin:

1. Valssin käyttöönotto ja käyttöönoton edellyttämä tekninen valmistelu

o Yhden kuntakohtaisen tai kuntien yhteisen projektikoordinaattorin palkkaaminen

- kouluttautumaan järjestelmän käyttöön Karvin järjestämissä koulutustilaisuuksissa
- valmistelemaan sisäistä koulutusmateriaalia Karvin tuottaman ohjemateriaalin pohjalta
<https://www.karvi.fi/fi/arvioinnit/varhaiskasvatus/valssi-varhaiskasvatuksen-laadunarviointijarjestelma/koulutukset-ja-tukimateriaalit>
- suunnittelemaan varhaiskasvatuksen ylemmän johdon ja/tai päiväkodin johtajien koulutusta ja toteuttamaan koulutukset Valssin käyttöön

- tarkastamaan, päivittämään ja täydentämään Valssin tarvitsemia taustatietoja Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan (muun muassa henkilöstön tiedoista puuttuvat työsähköpostiosoitteet)

o Projektikoordinaattorin välttämättömät työvälineet kuten puhelin ja tietokone

o Projektikoordinaattorin matkakulut Valssin käyttöönottoon liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

2. Arviointiprosessin uudistaminen nostamalla Valssi osaksi toiminnan jatkuvaa kehittämistä

o Yhden kuntakohtaisen tai kuntien yhteisen projektikoordinaattorin palkkaaminen

- kehittämään arviointiprosesseja ja valmistelemaan prosessin uudistamista sisällyttäen Valssilla toteutettavat arvioinnit osaksi toimintaa
- valmistelemaan arviointisuunnitelmaa, joka sisältää Valssilla toteutettavat arvioinnit
- vahvistamaan varhaiskasvatuksen ylemmän johdon, asiantuntijoiden ja päiväkodin johtajien digitaalista osaamista Valssin sujuvan käytön takaamiseksi
- vahvistamaan henkilöstön itsearviointiosaamista

o Projektikoordinaattorin välttämättömät työvälineet kuten puhelin ja tietokone.

Avustusta on mahdollista hakea kohdassa 1 ja/tai 2 mainittuihin toimiin.

Projektikoordinaattorin työtehtävä voi olla joko osa- tai kokoaikainen. Koordinaattorin palkkaaminen valtionavustuksella voi kestää enintään vuoden 2025. Koordinaattorin palkkaamiseen voidaan hakea valtionavustusta myös vuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Erityisavustukset ovat harkinnanvaraisia.

Valtion erityisavustusta myönnetään enintään 80 % kokonaismenoista, joten kunnan/kuntien omarahoitussuus on vähintään 20 %.

Erityisavustus myönnetään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Valtion erityisavustusta ei voi käyttää

- toimintaan tai kohteeseen, johon on samalle ajankohdalle myönnetty jo valtion erityisavustusta. Valtion erityisavustuksella voidaan kuitenkin jatkaa aiemmin aloitettua, erityisavustuksella toteutettua vastaavaa toimintaa, joka täyttää yllämainitut kriteerit
- samanaikaisesti käytettäväksi vastaavan, aikaisemmille vuosille myönnetyn avustuksen, kanssa
- toimintaan, jolla varhaiskasvatuksen järjestäjä korvaa jo olemassa olevaa toimintaa
- ulkopuolisten palveluiden (esimerkiksi konsultoinnin tai koulutusten) ostoon
- sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan/oppilashuollon henkilökunnan palkkakustannuksiin kuten perhetyöntekijät ja -ohjaajat, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat, nepsy-ohjaajat ja -valmentajat, fysioterapeutit ym. tai sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ostoon/oppilashuollon palvelujen ostoon, kuten kuraattori- tai psykologipalveluihin
- muun kuin avustuksella palkatun varhaiskasvatushenkilöstön sijaiskuluihin
- digitaalisten järjestelmien tai rajapintojen kehittämis- tai ylläpitokuluihin

- työpuhelimien ja tietokoneiden käyttöön liittyviin tukipalvelu- ja liittymämaksuihin tai internetin käytön kuluihin
- hallintokuluihin, työnohjaukseen, tilakustannuksiin, kalustehankintoihin, kirjallisuuden hankintakustannuksiin tai elintarvikekustannuksiin.

2. Yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti. OKM:n strategia on luettavissa [verkkosivuilta](#).

Hakemusten arvioinnissa ja vertailussa voidaan siten katsoa eduksi, jos toiminta tai hanke osaltaan edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestäväää kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti.

3. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Jos avustus kohdistuu palkkakustannuksiin, voidaan avustus myöntää vain erityisen painavasta syystä, jos avustuksen saaja on saanut rangaistuksen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä (valtionavustuslain 7 § 2 mom.).

4. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia ministeriöltä, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten.

Hakemus hylätään, jos se paperisena laadittuna saapuu määräajan jälkeen.

Millaisia ehtoja avustusten käyttöön liittyy?

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista. Avustuksen hyväksyttävät kustannukset määrittää avustuspäätöksessä ja sen liitteessä.

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen. Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuina.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

- Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.
- Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnyсарvon mutta joiden arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 30 000 euroa.

Avustuksen käyttöön liittyy myös muita ehtoja ja rajoituksia. [Katso avustusten ehdot ja -rajoitukset kokonaisuudessaan.](#)

Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?

Avustusten käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä talousraportointi että tuloksellisuusraportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikkakohtaista talousraportointia, jos kyseessä on erityisavustus tai yleisavustus osaan toiminnasta.

Asiointipalvelussa haetuista ja myönnettyistä avustuksista selvitykset tehdään OKM:n asiointipalvelussa.

Paperilomakkeella haetuista avustuksista tehdään selvitykset ministeriölle avustussivulta linkitetyltä erillisellä [selvityslomakkeella](#).

Kirsi Alila, opetusneuvos, puh. 0295 330 365

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Tekninen tuki hakuprosessissa:

Valtionavustusten asiointipalvelu ja ohjeet

Asiointipalvelua koskevissa teknisissä kysymyksissä saa tukea osoitteesta: asiointipalvelu.okm@gov.fi

Katso myös opetus- ja kulttuuriministeriön [opas valtionavustusten hakemisesta, käytöstä ja käytön valvonnasta](#). PDF 460kB
